

PRAVILNIK o zaključnem izpitu

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina pravilnika)

S tem pravilnikom se predpiše izpitni red, s katerim se določajo pogoji, način in postopek opravljanja zaključnega izpita v izobraževalnih programih nižjega in srednjega poklicnega izobraževanja, imenovanje ter sestavo in pristojnosti komisij in priznavanje izpitov,

2. člen (podlage za izvajanje zaključnega izpita)

Zaključni izpit se opravlja v skladu z izobraževalnim programom in šolskimi pravili o zaključnem izpitu (v nadaljnjem besedilu: šolska pravila).

Šolska pravila določi ravnatelj, po predhodni pridobitvi mnenja učiteljskega zbora in obsegajo:

- naloge in navodila za delo šolskih izpitnih komisij, nadzornih učiteljev in mentorjev, koledar aktivnosti na šoli (predmet, kraj in datum opravljanja zaključnega izpita, prostor, sestavo šolske izpitne komisije, nadzorne učitelje, ocenjevalce pisnega izpita, mentorje izpraševalce, seznam prijavljenih kandidatov, roke in način obveščanja,
- pravila o varovanju izpitne tajnosti,
- prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami in druge kandidate,
- izpitni red šole, kršitve izpitnega reda,
- postopek prijave in odjave kandidata od zaključnega izpita ali posameznega izpita,
- način priprave šole na izpit,
- postopek priprave gradiv za izpit,
- način izvedbe izpitov in ocenjevanja,
- pravila in postopek vpogledov v izpitno dokumentacijo,
- hišni red za čas opravljanja zaključnega izpita,
- druga pravila.

Šola seznani kandidate s šolskimi pravili, postopkom opravljanja izpitov, pravicami in dolžnostmi ter s posledicami kršitve pravil najkasneje do izpitnega roka.

II. OPRAVLJANJE ZAKLJUČNEGA IZPITA

3. člen (obseg in zgradba zaključnega izpita)

- Zaključni izpit v izobraževalnih programih nižjega poklicnega izobraževanja obsega:
- izdelek oziroma storitev in zagovor.

- Zaključni izpit v izobraževalnih programih srednjega poklicnega izobraževanja obsega:
- pisni in ustni izpit iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine na narodno mešanem območju, v nadaljnjem besedilu: slovenščina (italijanščina ali madžarščina)) in
  - izdelek oziroma storitev in zagovor.

Obseg in zgradbo zaključnega izpita določa izobraževalni program.

Ključne in poklicne kompetence, način opravljanja izpita in ocenjevanje določa ustrezni izpitni katalog.

4. člen (opravljanje zaključnega izpita)

Zaključni izpit lahko opravlja kandidat, ki je uspešno končal zaključni letnik nižjega oziroma srednjega poklicnega izobraževanja oziroma je dosegel predpisano število kreditnih točk in je opravil druge s programom določene obveznosti.

Izpiti zaključnega izpita se lahko opravljajo v različnih izpitnih rokih, vendar največ trikrat v letu.

5. člen (priznavanje opravljenih izpitov)

Kandidatu, ki je predhodno opravljal katerikoli zaključek izobraževanja na isti ravni zahtevnosti, se pri zaključnem izpitu za pridobitev naziva v tem ali drugem programu prizna:

- opravljen izpit iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine),
- izdelek oziroma storitev in zagovor, če so vsebine enakovredne v obsegu najmanj 70%.

Če na podlagi dokumenta o zaključku izobraževanja ni možno priznati ocene, se prizna ocena, ki jo je kandidat dosegel v zaključnem letniku.

6. člen (oprostitvev opravljanja izpita)

Kandidat, ki je v zaključnem letniku pri slovenščini (italijanščini ali madžarščini), dosegel oceno odlično, je pri zaključnem izpitu oproščen opravljanja tega izpita. V tem primeru se mu ocena odlično vpiše v spričevalo.

7. člen (prilagoditve opravljanja zaključnega izpita)

Kandidatom s posebnimi potrebami šola prilagodi opravljanje zaključnega izpita v skladu z odločbo o usmeritvi, izdani na podlagi zakona, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Možne so naslednje prilagoditve:

- podaljšan čas opravljanja izpita,
- zagotovitev posebnega prostora, prilagoditev v prostoru oziroma prostora in prilagoditev opreme,
- opravljanje izpita s pomočjo računalnika in uporaba posebnih pripomočkov,

- opravljanje izpita s pomočjo pomočnika,
- prilagoditev oblike izpitnega gradiva,
- prilagoditev načina opravljanja praktičnega dela zaključnega izpita.

Drugim kandidatom, ki zaradi nezgode, nenadne bolezni oziroma poškodbe in podobno, potrebujejo prilagojen način izvajanja zaključnega izpita, se opravljanje zaključnega izpita prilagodi na enak način kot kandidatom s posebnimi potrebami.

8. člen (izvajalci)

Izvajalci zaključnega izpita so šole in organizacije za izobraževanje odraslih (v nadaljnjem besedilu: šola), ki izvajajo ustrezni izobraževalni program.

III. ORGANI ZA IZVEDBO ZAKLJUČNEGA IZPITA

9. člen (Državna komisija za zaključni izpit)

Za koordinacijo zaključnih izpitov imenuje minister, pristojen za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: minister), Državno komisijo za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: Državna komisija). Državno komisijo sestavljajo predsednik in devet članov, in sicer:

- dva člana na predlog poklicnih šol,
- en član na predlog vsake izmed treh pooblaščenih zbornic,
- en član na predlog reprezentativnih sindikatov,
- en član izmed strokovnih delavcev ministrstva, pristojnega za šolstvo,
- en član na predlog Centra Republike Slovenije za poklicno izobraževanje,
- en član na predlog Zavoda Republike Slovenije za šolstvo,
- en član kot predstavnik strokovne javnosti na podlagi javnega poziva.

Državna komisija ima sedež na Državnem izpitnem centru, ki zanjo opravlja tehnična in administrativna dela in vzdržuje informacijski sistem.

Mandat Državne komisije traja štiri leta.

Državna komisija uredi svoje delo s poslovníkom.

10. člen (naloge Državne komisije)

Državna komisija:

- koordinira, usklajuje in spremlja izvedbo zaključnega izpita,
- na predlog zbornic in reprezentativnih sindikatov določi seznam članov šolskih komisij za zaključni izpit in šolskih izpitnih komisij za zaključni izpit iz vrst delodajalcev,
- sprejme vmesno in letno poročilo o zaključnem izpitu.

11. člen **(sestava-in imenovanje šolske komisije za zaključni izpit)**

Zaključni izpit na šoli vodi šolska komisija za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: šolska komisija), ki jo sestavljajo: predsednik, namestnik in najmanj trije člani, od katerih je lahko eden iz vrst delodajalcev iz seznama, ki ga določi Državna komisija in je objavljen na spletni strani Državnega izpitnega centra. Člani imajo namestnike.

Predsednik šolske komisije je ravnatelj, v organizacijah za izobraževanje odraslih pa je lahko predsednik vodja izobraževanja odraslih oziroma vodja izobraževalne organizacije za izredno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: ravnatelj).

Ravnatelj izmed strokovnih delavcev šole imenuje namestnika predsednika, člane in njihove namestnike ter tajnika šolske komisije, ki za komisijo opravlja administrativna in strokovna dela.

V šolsko komisijo ne sme biti imenovana oseba, ki je s katerim koli kandidatom, ki opravlja zaključni izpit na tej šoli, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vključno drugega kolena, v svaštvu do vključno drugega kolena ali je njegov posvojitelj ali posvojenec ali če je s kandidatom v zakonski zvezi ali z njim živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti. Pred imenovanjem predlagani člani podpišejo izjavo o sorodstvenem ali podobnem razmerju s kandidati, ki opravljajo zaključni izpit na tej šoli.

Ne glede na določbe prejšnjega odstavka lahko ravnatelj oziroma tajnik sodeluje v šolski komisiji in opravlja naloge, ki niso povezane z izpitno tajnostjo.

Mandat šolske komisije traja eno šolsko leto.

12. člen **(naloge šolske komisije)**

Šolska komisija:

- določi šolski koledar oziroma podrobnejšo razporeditev opravljanja izpitov,
- odloča o priznavanju opravljenih izpitov,
- odloča o prilagoditvah opravljanja zaključnega izpita za kandidate iz 7. člena tega pravilnika,
- potrjuje predloge tem za izdelek oziroma storitev in mentorje ter o tem izda sklep za vsakega posameznega kandidata,
- v sodelovanju z zbornicami in delodajalci določi kraj opravljanja izdelka oziroma storitve,
- izreka ukrepe zaradi kršitve pravil.

13. člen **(šolska izpitna komisija za zaključni izpit)**

Za izvedbo ustnega izpita in zagovora ravnatelj imenuje šolsko izpitno komisijo za zaključni izpit (v nadaljnjem besedilu: šolska izpitna komisija). Za izvedbo teh izpitov se lahko imenuje več šolskih izpitnih komisij.

V šolsko izpitno komisijo ne sme biti imenovana oseba, ki je s katerim koli kandidatom, ki opravlja zaključni izpit na tej šoli, v krvnem sorodstvu v ravni vrsti ali v stranski vrsti do vključno drugega kolena, v svaštvu do vključno drugega kolena ali je njegov posvojitelj

ali posvojenec ali če je s kandidatom v zakonski zvezi ali z njim živi v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti. Pred imenovanjem predlagani člani podpišejo izjavo o sorodstvenem ali podobnem razmerju s kandidati, ki opravljajo zaključni izpit na tej šoli.

Šolsko izpitno komisijo sestavljajo: predsednik, izpraševalec in najmanj en član. Pri zagovoru lahko ravnatelj imenuje tudi četrtega člana iz vrst delodajalcev, iz seznama, ki ga določi Državna komisija in je objavljen na spletni strani Državnega izpitnega centra.

Izpraševalec je praviloma učitelj ustreznega strokovnega področja, ki je dijaka poučeval v zaključnem letniku, pri zagovoru izdelka oziroma storitve pa je lahko tudi dijakov mentor.

Šolska izpitna komisija lahko deluje, če so prisotni predsednik, izpraševalec in najmanj en član.

Mandat šolske izpitne komisije traja eno šolsko leto.

IV. ZAKLJUČNI IZPIT

14. člen (pisni del izpita)

Pisni del izpita traja v skladu z izpitnim katalogom najmanj 90 minut in največ 120 minut.

Pisni izpit nadzorujeta najmanj dva nadzorna učitelja, ki ne smeta biti učitelja slovenščine (italijanščine ali madžarščine).

15. člen (ustni del izpita)

Ustni del izpita traja največ 20 minut. Kandidat ima pravico do 15 minutne priprave na odgovor.

Dijak odgovarja na vprašanja iz izpitnega listka. Izpitni listek lahko enkrat zamenja. Izpitni listki se vrnejo v komplet izpitnih listkov.

Za vsako šolsko izpitno komisijo pri ustnem izpitu mora biti za vsak dan pripravljenih 5 izpitnih listkov več, kot je predvidenih kandidatov.

16. člen (priprava nalog)

Člani strokovnega aktiva šole, ki sodelujejo pri pripravi nalog za pisni in ustni del izpita, prejmejo plačilo v skladu z merili in kriteriji, ki jih določi minister, pristojen za šolstvo. Sredstva se šolam zagotavljajo v skladu z metodologijo za določanje obsega sredstev na udeleženca izobraževanja, ki jih določi minister.

17. člen (izdelek oziroma storitev in zagovor)

Šola najkasneje do konca oktobra v tekočem šolskem letu pripravi predlog tem za izdelek oziroma storitev in predlaga mentorje. S tem seznanjeni kandidati in delodajalci.

Izdelek oziroma storitev in mentorja potrdi šolska komisija najkasneje do konca januarja tekočega šolskega leta ter s sklepom seznanjeni kandidati.

Izdelek oziroma storitev lahko dijak opravi pred zaključkom pouka v zaključnem letniku zagovor pa pred izpitno komisijo v skladu s šolskim koledarjem. Pogoji za pristop k zagovoru je izdelan izdelek oziroma opravljena storitev in oddana projektna dokumentacija.

Izdelava izdelka oziroma storitve se lahko izvaja individualno ali skupinsko, v šoli ali pri delodajalcu.

Mentor svetuje, spremlja in zagotavlja samostojno izdelavo izdelka oziroma storitve. Mentor tudi preverja ali kandidat upošteva pravila o varstvu pri delu in pravila o varovanju zdravja.

Mentor pripravi podroben načrt ocenjevanja in ocenjevalni list, ki predstavlja strokovno podlago za ocenjevanje vsakega kandidata. Mentor prejme plačilo v skladu z merili in kriteriji, ki jih določi minister. Sredstva se šolam zagotovijo v skladu z metodologijo za določanje obsega sredstev na udeleženca izobraževanja, ki jih določi minister.

V. IZPITNI ROKI IN RAZPOREDITEV IZPITOV

18. člen (koledar zaključnega izpita)

Izpitni roki za opravljanje zaključnega izpita so: spomladanski, jesenski in zimski.

Šolska komisija najkasneje do konca oktobra v skladu s šolskim koledarjem ministra določi koledar zaključnega izpita, ki ga objavi na spletni strani šole in na drugem vidnem mestu v šoli.

Podrobnejšo razporeditev opravljanja zaključnega izpita objavi šolska komisija najkasneje do 31. januarja za tekoče šolsko leto.

19. člen (opravljanje izpitov)

Kandidat lahko opravlja izpite zaključnega izpita v različnih izpitnih rokih.

Izpite zaključnega izpita lahko izboljšuje ali popravlja večkrat.

Kandidat opravlja pisni in ustni del izpita iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine) v različnih dneh, vendar v istem izpitnem roku.

Kandidat lahko izpit iz izdelka oziroma storitve in zagovor opravlja v enem dnevu.

VI. OCENJEVANJE IN DOLOČANJE SPLOŠNEGA USPEHA

20. člen (ocenjevanje)

Znanje dijakov se ocenjuje s številčnimi ocenami in opisno oceno »ni opravil«.

Številčne ocene od 2 do 5 so pozitivne ocene.

Če kandidat ne doseže pozitivne ocene, izpita ne opravi in se to evidentira kot »ni opravil«.

Pisni del izpita iz slovenščine (italijanščine ali madžarščine) ocenjuje en ocenjevalec, če šolska komisija ne določi še drugega ocenjevalca. Če pisni del izpita ocenjujeta dva ocenjevalca in se število točk razlikuje, se izračuna povprečje, matematično zaokroženo navzgor.

Ocenjevalci za delo vrednotenja pisnih delov izpitov prejmejo plačilo v skladu z merili in kriteriji, ki jih določi minister, pristojen za šolstvo. Sredstva se šolam zagotavljajo v skladu z metodologijo za določanje obsega sredstev na udeleženca izobraževanja, ki jih določi minister

Ustni del izpita in zagovor ocenjuje šolska izpitna komisija.

21. člen (določanje končne ocene)

Končno oceno kandidata pri posameznem izpitu zaključnega izpita določi šolska izpitna komisija na predlog izpraševalca, po opravljenem ustnem izpitu oziroma zagovoru.

Če se člani šolske izpitne komisije s predlogom ne strinjajo, se izvede usklajevanje. Če usklajevanje ni uspešno, o oceni glasujejo. Če je rezultat glasovanja neodločen, odloči glas izpraševalca.

22. člen (seznanitev z oceno)

Rezultati posameznega dela izpita so do seznanitve s končno oceno tajni.

Kandidata seznaniti z oceno predsednik šolske izpitne komisije.

23. člen (splošni učni uspeh)

Kandidat opravi zaključni izpit, ko doseže pozitivno oceno pri vseh izpilih zaključnega izpita.

Kandidat, ki doseže najvišje možno število točk, doseže izjemen splošni uspeh.

Splošni uspeh pri zaključnem izpitu se določi v točkah tako, da se seštejejo ocene izpitov in vsota deli s številom izpitov in zaokroži na eno decimalko.

24. člen **(spričevalo o zaključnem izpitu)**

Kandidatu, ki je opravil zaključni izpit, izda šola spričevalo o zaključnem izpitu in obvestilo o uspehu pri zaključnem izpitu.

Kandidatu, ki je opravil zaključni izpit z izjemnim splošnim uspehom, izda šola spričevalo o zaključnem izpitu s pohvalo.

Če kandidat zaključnega izpita ne opravi, ali ne opravi posameznega izpita, dobi obvestilo o uspehu pri zaključnem izpitu.

Spričevalo oziroma obvestilo o uspehu in priloga k spričevalu se izdajajo v skladu z določbami pravilnikov, ki urejajo šolsko dokumentacijo in obrazce javnih listin.

VII. KRŠITVE PRAVIL

25. člen **(vrste ukrepov)**

Zaradi kršitev izpitnega reda šole se lahko izrečejo naslednji ukrepi:

- opomin in
- prekinitev dela izpita ali izpita.

V primeru zamenjave identitete kandidata se izpit prekine in razveljavijo vsi izpiti zaključnega izpita.

26. člen **(postopek izrekanja ukrepov)**

Ukrepi se praviloma stopnjujejo.

Opomin izreče nadzorni učitelj oziroma mentor, prekinitev dela izpita ali izpita in razveljavitev izpitov zaključnega izpita pa šolska komisija.

V primeru kršitve nadzorni učitelj oziroma mentor ugotovitve zapiše v zapisnik o zaključnem izpitu in o njih nemudoma obvesti predsednika šolske komisije, ki ugotovi dejansko stanje.

O ukrepu odloči šolska komisija tako, da kandidatu v 24 urah po ugotovitvi kršitve izda sklep o prekinitvi izpita oziroma razveljavitvi vseh izpitov zaključnega izpita.

Šolska komisija o vseh ukrepih zoper kršitelje obvesti Državno komisijo.

VIII. VARSTVO PRAVIC KANDIDATOV

27. člen **(pritožba na postopek)**

Če so bile pri opravljanju zaključnega izpita v šoli ali pri delodajalcu kršene določbe tega pravilnika, ki se nanašajo na postopek izvedbe izpita, je dovoljena pritožba na šolsko komisijo naslednji dan po izpitu.

Šolska komisija odloči o pritožbi v petih dneh od prejema pritožbe.

Če šolska komisija ugotovi, da je pritožba utemeljena, lahko na podlagi dokumentacije določi novo oceno oziroma imenuje tričlansko komisijo, ki najkasneje v treh dneh ponovno oceni znanje kandidata.

O datumu ponovne ocenitve šolska komisija obvesti kandidata najmanj en dan pred izpitom.

Odločitev šolske komisije je dokončna.

28. člen (ugovor na oceno)

Postopek ugovora na oceno poteka v skladu z določbami zakona, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje.

IX. POROČILO O ZAKLJUČNEM IZPITU

29. člen (poročilo o zaključnih izpilih)

Na podlagi metodologije in rokovnika priprave poročila, ki ju predlaga Državni izpitni center, Državna komisija sprejme vmesno in letno poročilo o zaključnem izpitu za posamezno šolsko leto.

Državna komisija pošlje letno poročilo ministru, Strokovnemu svetu Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje, Strokovnemu svetu Republike Slovenije za splošno izobraževanje ter pristojnim zbornicam najkasneje do 31. maja v naslednjem koledarskem letu.

X. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

30. člen (uskladitev šolskih pravil)

Šolska pravila o zaključnem izpitu se uskladijo z določbami tega pravilnika najkasneje v treh mesecih od uveljavitve tega pravilnika.

31. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o zaključnem izpitu (Uradni list RS, št. 56/08, 50/10 in 23/11), uporablja pa se še do začetka uporabe tega pravilnika.

32. člen
(uveljavitev pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne v spomladanskem izpitnem roku zaključnega izpita 2025.

Št. 0070-85/2024
Ljubljana, dne 15. julija 2024
EVA 2024-3350-0060

Dr. Darjo Felda
minister
za vzgojo in izobraževanje